

การถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ Smart farmer ต้นแบบ นายจตุรนต์ แก้วกัณหา
๒. Smart farmer ต้นแบบ การเลี้ยงโคเนื้อ
๓. คำจำกัดความ “เกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงโคเนื้อตำบลกันทรอม”
๔. ประเด็นที่แสดงถึงความโดดเด่น และมีการปฏิบัติที่ดี

๔.๑ ความรู้เฉพาะสาขา

เทคนิคเฉพาะ

การเลี้ยงโคเนื้อของนายจตุรนต์ แก้วกัณหา ได้รับการถ่ายทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น ตั้งแต่ปู่ย่า ตา ทวด จนมาถึงยุคของตนเอง ซึ่งเป็นยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีกันอย่างแพร่หลายในการพัฒนาอาชีพ แม้แต่ความรู้ ต่างๆ นายจตุรนต์ ก็ได้ศึกษาค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต และลองผิดลองถูกจนได้ระบบการจัดการที่ลงตัวในแบบฉบับของตนเอง เมื่อมีโอกาสได้สมัครเป็นอาสาสมัครปศุสัตว์ ทำงานช่วยเหลือเกษตรกรในภูมิลำเนาของตนเอง จนมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์พอที่จะเป็นแบบอย่างแก่เกษตรกรรายอื่นได้

๔.๒ การจัดการปัจจัยการผลิต

เทคนิคเฉพาะ

- ด้านพันธุ์สัตว์

- อัตราการเลี้ยง โคเนื้อทั้งหมด ๔ ตัว

- การคัดเลือกพันธุ์ จะเลี้ยงแม่พันธุ์โคเนื้อพันธุ์ลูกผสมบราห์มัน สายเลือดประมาณ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ทนแดดทนฝน กินอาหารดี ทะเล็มหญ้าเก่ง ทนต่อโรค และแมลง มีความสมบูรณ์พันธุ์ดี ให้ลูกอัตราเฉลี่ยปีละ ๑ ตัว เลี้ยงลูกเก่ง ลูกมีความแข็งแรงและเจริญเติบโตดี

- ด้านการผลิต เมื่อแม่โคมีอายุการเป็นสัด จะใช้วิธีการผสมเทียม เพราะตนเองมีความชำนาญพอสมควร เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงพ่อพันธุ์ และสามารถผลิตลูกตามที่ต้องการได้ อย่างเช่น ในปัจจุบันตลาดกำลังต้องการลูกโคพันธุ์ชาร์โรลส์ แองกัส เพื่อนำไปขุน ซึ่งราคาค่อนข้างสูง

- การนำมูลสัตว์มาใช้ประโยชน์

มีการนำมูลโคแห้งไปใส่แปลงหญ้า และนาข้าว เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตอีกทางหนึ่ง บางส่วนก็แบ่งขายเพื่อเป็นรายได้สำหรับครัวเรือน โดยขายเป็นกระสอบ (กระสอบหัวอาหาร) กระสอบละ ๔๐ บาท เดือนละ ๕๐ – ๑๐๐ กระสอบ ในอนาคตจะนำมูลโคมาผลิตเป็นแก๊สชีวภาพ เพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน และเป็นการรักษาสิงแวดล้อมอีกทางหนึ่ง

- ด้านอาหารสัตว์

มีการปลูกหญ้าไซ้ จำนวน ๒ ไร่ โดยแบ่งเป็น ๑ แปลง สำหรับเป็นแปลงเพาะเล็ม หมุนเวียน นอกจากนี้ยังปลูกหญ้าเนเปียร์อีก จำนวน ๑ ไร่ เพื่อตัดสดและนำมาเข้าเครื่องสับหลังจากนั้นหมักไว้ในถุงพลาสติก เป็นอาหารสำรองในช่วงขาดแคลนหญ้าสด

มีการสำรองฟางข้าวไว้ใช้ในช่วงหน้าแล้ง หรือในช่วงขาดแคลนหญ้าสด โดยการหมักยูเรีย หรือการรดกากน้ำตาลยูเรีย ตามสูตร เพื่อเพิ่มคุณค่าทางอาหารและเพิ่มประสิทธิภาพการย่อยได้

มีการนำกากมันสำปะหลังมาหมักยีสต์ ซึ่งมีราคาถูกเมื่อเทียบกับอาหารชนิดอื่น เสริมให้โคกินทุกวัน

มีการนำต้นและใบมันสำปะหลังมาบดตากแห้ง หรือหมัก ให้โคกิน ซึ่งเป็นแหล่งโปรตีนอย่างดี

๔.๓ ด้านการผลิต / การเลี้ยง

เทคนิคเฉพาะ

การจัดการด้านการเลี้ยง

การจัดระบบการเลี้ยงจะเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยแปลงสลับกับการเลี้ยงแบบขังคอก ในช่วงเช้าจะปล่อยโคลงแตะเล็มในแปลงหญ้า ตนเองก็จะใช้เวลาในช่วงนี้จัดการเรื่องอื่นๆ ภายในฟาร์ม เช่นทำความสะอาดคอก ราน้ำอาหาร เสริมแล้วก็จะตัดหญ้าเนเปียร์มาสับเพื่อสำรองไว้ให้โคกินช่วงบ่าย และเสริมด้วยฟางข้าวรดกาน้ำตาลยูเรียในช่วงกลางคืน การจัดการวิธีนี้จะทำให้โคกินอาหารอิ่มทุกวัน ในอนาคตข้างหน้าจะผลิตลูกโคไว้สำหรับตนเอง เพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น ตัดวงจรการตลาดแบบพ่อค้าคนกลาง

๔.๔ การแปรรูป

สายพันธุ์โค

กับชาร์โรเลส์เป็นหลัก เพราะปัจจุบันตลาดกำลังต้องการทำให้มีราคาสูงคุ้มค่ากับการลงทุน

รูป / การเพิ่มมูลค่า

เทคนิคเฉพาะ

เน้นการพัฒนา

ลูกผสมพันธุ์บราห์มัน

๔.๕ การตลาด

เทคนิคเฉพาะ

ในปัจจุบันเป็นการเลี้ยงเพื่อขยายฟาร์ม ถ้าลูกตัวเมียจะเลี้ยงเป็นแม่พันธุ์ต่อไป ส่วนลูกตัวผู้ก็จะขายให้พ่อค้าเพื่อนำไปขุน

๔.๖ อื่นๆ

เคล็ดลับและเทคนิคเฉพาะ

การเข้ามาเป็นอาสาสมัครปศุสัตว์ ทำให้มีความรู้ และประสบการณ์ ในการเลี้ยงโคเนื้อได้เป็นอย่างดี ตั้งแต่การสร้างโรงเรือน การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการแปลงหญ้าและอาหารสัตว์อื่น การดูแลสุขภาพสัตว์ ตลอดจนการวางแผนเพื่อเป็นแนวทางในอนาคตข้างหน้า

กิจกรรมการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

โครงการฝึกอบรมผู้นำเกษตรกร

